

INHOUD

Statuten & Huishoudelijk Reglement GroenLinks, maart 2009

Statuten	Artikelen	Pagina
I	Naam, zetel en definities	1 en 2.....2
II	Doel en middelen	3 t/m 6.....2
III	Leden	7 t/m 11.....3
IV	Congres	12 t/m 16.....4
V	Afdelingen, federaties en provincies.....	17 t/m 23.....5
VI	Partijbestuur, vertegenwoordiging	24 t/m 28.....6
VII	Jaarverslag, jaarrekening en begroting	29 t/m 31.....7
VIII	Partijraad	32 en 33.....7
IX	Werkgroepen	34.....7
X	Geschillencommissie	35.....8
XI	Besluitvorming; herstemming	36.....8
XII	Huishoudelijk reglement en overige reglementen	37 en 38.....8 en 9
XIII	Statutenwijziging en ontbinding	39 en 40.....9
XIV	Slotbepalingen	41 t/m 43.....9

Huishoudelijk reglement	Artikelen	Pagina
I	Participatie	1.....10
II	Congres	10
	- Congrespresidium	2 en 3.....10
	- Stemgerechtigde Congresdeelnemers	4.....10
	- Congresstukken	5 t/m 10.....11 en 12
	- Toegang en spreekrecht.....	11.....12
	- Extra Congres.....	12 en 13.....13
III	Referendum.....	14
	- Besluitvormend referendum	14 t/m 17.....14
	- Correctief referendum.....	18 en 19.....14
IV	Verkiezingsreglementen	15
	- Algemene bepalingen	20 t/m 32.....15 en 16
	- Uitzonderlijke situaties.....	33 t/m 35.....17
	- Kandidatenlijsten	36 en 37.....17
	- Kandidatencommissies.....	38 t/m 41.....18 en 19
	- Stemmingen.....	42 t/m 48.....19 en 20
	- Verkiezingsreglement Tweede Kamer.....	49 t/m 51.....20
	- lijsttrekkerreferendum.....	52 t/m 54.....20 en 21
	- vaststelling kandidatenlijst	55.....21
	- Verkiezingsreglement Eerste Kamer	56 t/m 58.....21
	- Verkiezingsreglement Europees Parlement	59.....21
	- Verkiezingsreglement Provinciale Staten	60 t/m 63.....21 en 22
	- Verkiezingsreglement (deel)gemeenteraden	64 t/m 68.....22 en 23
	- Verkiezingsreglement partijbestuur	69 en 70.....23
	- Verkiezingsreglement afvaardiging EFGP/EGP	71 en 72.....23 en 24
	- Verkiezingsreglement overige besturen.....	73.....24
V	Afdelingen	74 t/m 80.....24 en 25
VI	Federaties	81 t/m 83.....25
VII	Provincies.....	84 t/m 87.....25 en 26
VIII	Partijbestuur, rooster van aftreden	88 t/m 91.....26
IX	Partijraad	92 t/m 98.....26 en 27
X	GroenLinks Forum	99.....28
XI	Landelijke werkgroepen	100.....28
XII	Overige bepalingen.....	29
	- Deelname aan college of regering	101.....29
	- Openbaarheid van vergaderingen.....	102.....29
	- Verantwoordingsplicht	103.....29
	- Onverenigbaarheid van functies	104.....29
	- Onverenigbaarheid van lidmaatschap.....	105.....30
	- Geschillencommissie.....	106 en 107.....30

STATUTEN GROENLINKS

met de laatste statutenwijziging, zoals vastgesteld door het GroenLinks-Congres van 11 februari 2006

I - NAAM, ZETEL EN DEFINITIES

Artikel 1.

1. De vereniging draagt de naam: GroenLinks.
2. Zij heeft haar zetel te Utrecht.

Artikel 2.

In deze statuten wordt verstaan onder:

- a. Vereniging: GroenLinks;
- b. Congres: de algemene vergadering van de Vereniging, genoemd in artikel 12;
- c. partijbestuur: het partijbestuur, genoemd in artikel 24;
- d. partijraad: de partijraad, genoemd in artikel 32;
- e. geschillencommissie: de geschillencommissie, genoemd in artikel 35;
- f. volksvertegenwoordigers: leden van de Eerste en Tweede Kamer, leden van het Europees parlement, statenleden en (deel)raadsleden;
- g. ambtsdragers: minister, staatssecretaris, gedeputeerde, burgemeester, wethouder, dagelijks bestuurder deelgemeente/stadsdeel, commissaris van de koningin en Eurocommissaris;
- h. College B & W: college van burgemeester en wethouders op gemeentelijk of deelgemeentelijk c.q. stadsdeelniveau.

II - DOEL EN MIDDELEN

Artikel 3.

1. De Vereniging heeft als doelstelling het bedrijven van GroenLinkse politiek.
2. In haar programma's wordt omschreven wat onder GroenLinkse politiek wordt verstaan.

Artikel 4.

De Vereniging tracht haar doel te bereiken door:

- a. het voeren van politieke actie in de breedste vorm;
- b. het deelnemen aan verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen;
- c. alle overige wettelijke middelen die voor dat doel nuttig en nodig zijn.

Artikel 5.

1. Leden hebben het recht zich beschikbaar te stellen voor alle functies in en namens de Vereniging en zijn daarin benoembaar.
2. Uitgangspunt is het bevorderen van deelname aan alle functies die in en namens de partij worden vervuld, voor al haar leden ongeacht sekse, seksuele voorkeur, huidskleur, nationaliteit, culturele achtergrond, leeftijd of validiteit.
3. Uitgangspunt is tevens een gelijke deelneming van vrouwen en mannen aan alle functies en vertegenwoordigingen van de Vereniging. Uitgangspunt is ook deelneming van migranten aan alle functies en vertegenwoordigingen van de Vereniging.
4. De Vereniging scheidt hiertoe de voorwaarden, welke nader zijn geregeld in het huishoudelijk reglement.

Artikel 6.

1. De geldmiddelen van de Vereniging bestaan uit:
  - a. contributies van leden;
  - b. afdrachten van volksvertegenwoordigers en ambtsdragers;
  - c. donaties;
  - d. subsidies;
  - e. nalatenschappen, legaten en schenkingen;
  - f. overige baten.
2. Nalatenschappen zullen uitsluitend kunnen worden aanvaard onder gebruikmaking van het voorrecht van boedelbeschrijving.

III - LEDEN

Artikel 7.

1. Lid van de Vereniging kan zijn iedere natuurlijke persoon die instemt met het doel en die de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt.
2. Het lidmaatschap wordt verkregen door inschrijving door of vanwege het partijbestuur, onverminderd het bepaalde in lid 4.
3. Bij niet-toelating staat beroep open op de geschillencommissie zonder beroepsmogelijkheid.
4. De toelating tot het lidmaatschap is eerst volledig na persoonlijke betaling van ten minste de minimumcontributie en na verloop van drie maanden sedert de inschrijving als lid. Gedurende deze periode heeft het (aspirant)lid de rechten welke aan een volwaardig lid toekomen, behoudens het stemrecht. Deze rechten kunnen niet meer worden uitgeoefend indien niet binnen gemelde periode ten minste de minimumcontributie is voldaan.

Artikel 8.

1. Elk lid is persoonlijk een jaarlijkse contributie aan de Vereniging verschuldigd.
2. De hoogte van de contributie wordt, voor verschillende inkomenscategorieën verschillend, vastgesteld door het Congres.

Artikel 9.

Het lidmaatschap eindigt:

- a. door de dood van het lid;
- b. door opzegging door het lid;
- c. door opzegging door de Vereniging;
- d. door royement.

Artikel 10.

1. De Vereniging kan het lidmaatschap opzeggen indien het lid, na daartoe behoorlijk te zijn aangemaand, in gebreke is met de betaling van de contributie of met het voldoen aan andere financiële verplichtingen.
2. Opzegging door de Vereniging geschiedt door of vanwege het partijbestuur.
3. Betrokkene staat, binnen een maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit, beroep op de geschillencommissie open, met de mogelijkheid van beroep in laatste instantie op de partijraad.
4. Gedurende de beroepstermijn(en) en hangende het beroep is het lid geschorst.
5. Een lid dat geschorst is heeft toegang tot de vergadering van de partijraad waarin het beroep wordt behandeld, en is bevoegd daarover het woord te voeren.

Artikel 11.

1. Royement kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de Vereniging handelt, de Vereniging op onredelijke wijze benadeelt of haar/zijn zetel niet ter beschikking stelt naar aanleiding van een terugroepingprocedure zoals bepaald in het huishoudelijk reglement.
2. Royement geschiedt door het partijbestuur.
3. De betrokkene wordt ten spoedigste schriftelijk van het besluit in kennis gesteld, onder opgave van redenen.
4. Haar/hem staat, binnen een maand na ontvangst van de kennisgeving van het besluit, beroep op de geschillencommissie open, met de mogelijkheid van beroep in laatste instantie op de partijraad.
5. Gedurende de beroepstermijn(en) en hangende het beroep is het lid geschorst.
6. Een lid dat geschorst is heeft toegang tot de vergadering van de partijraad waarin het beroep wordt behandeld, en is bevoegd daarover het woord te voeren.

IV - CONGRES

Artikel 12.

1. Het Congres wordt gevormd door de aanwezige stemgerechtigde partijleden. Het verkrijgen van stemrecht wordt geregeld in het huishoudelijk reglement.
2. Elke stemgerechtigde congresdeelnemer heeft in het Congres één stem. Een stemgerechtigde congresdeelnemer kan het stemrecht niet bij volmacht aan een ander verlenen.

Artikel 13.

1. Aan het Congres komen, als hoogste orgaan van de Vereniging, alle bevoegdheden toe, die niet door de wet, deze statuten of reglementen aan andere organen zijn opgedragen.
2. Het Congres bepaalt op hoofdlijnen het beleid van het partijbestuur en beoordeelt de uitvoering van het beleid door het partijbestuur.
3. Het Congres beoordeelt het beleid van de fracties van GroenLinks in de Eerste en in de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de delegatie in het Europese Parlement.
4. Het Congres wijst de kandidaten aan voor de verkiezingen van de leden van de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van het Europese Parlement. De wijze waarop kandidaten worden gesteld wordt geregeld in of bij het huishoudelijk reglement.
5. In of bij het huishoudelijk reglement kan worden bepaald en geregeld dat andere organen de door het Congres vastgestelde kandidatenlijst voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer kunnen aanvullen.
6. Het Congres is belast met de vaststelling van politieke programma's en van verkiezingsprogramma's voor de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer en van het Europese Parlement.

Artikel 14.

1. Het partijbestuur roept ten minste eenmaal per jaar het Congres bijeen, en voorts zo dikwijls het dit wenselijk oordeelt.
2. Op schriftelijk verzoek van ten minste een tiende deel van de leden is het partijbestuur verplicht tot het bijeenroepen van het Congres op een termijn van niet langer dan vier weken. Eenzelfde verplichting bestaat indien de partijraad daartoe verzoekt.
3. Indien aan het verzoek binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot die bijeenroeping overgaan op de wijze, die in of bij het huishoudelijk reglement is bepaald. De verzoekers kunnen alsdan zelf voorzien in de leiding der vergadering en het opstellen der notulen.

Artikel 15.

1. Er is een congrespresidium dat zorgdraagt voor het voorzitterschap en het secretariaat van het Congres en voor de overige organisatie.
2. De voorzitter en secretaris van het partijbestuur en hun vervangers treden niet op als voorzitter of secretaris van het Congres.

Artikel 16.

1. Het Congres kan besluiten tot het organiseren van een besluitvormend referendum.
2. Besluiten van het Congres kunnen aan een correctief referendum worden onderworpen.
3. Ten behoeve van interne verkiezingen kan een ledenreferendum worden georganiseerd.
4. De gevallen waarin, de tijd waarbinnen, en de wijze waarop een referendum zal worden gehouden, worden in of bij huishoudelijk reglement geregeld.
5. Hangende de uitslag van een referendum wordt de uitvoering van het besluit geschorst.

V - AFDELINGEN, FEDERATIES EN PROVINCIES

Artikel 17.

1. De Vereniging kent afdelingen.
2. Een afdeling is een regionaal begrensd, onzelfstandig onderdeel van de Vereniging, zonder rechtspersoonlijkheid.

Artikel 18.

1. Elk lid behoort tot de afdeling waar zij/hij woonachtig is.
2. Het lid dat in België woont, behoort tot de afdeling Brussel.
3. Het lid dat elders buiten Nederland woont, wordt door of vanwege het partijbestuur ingeschreven in een door dat lid zelf te kiezen afdeling. Zij/hij wordt geacht in die afdeling woonachtig te zijn.

Artikel 19.

Alle leden die niet geschorst zijn hebben in de ledenvergadering van de afdeling waartoe zij behoren ieder één stem.

Artikel 20.

Een afdeling wordt gevormd door hetzij:

- a. één gemeente;
- b. meer gemeenten;
- c. een nader vast te leggen deel van één gemeente.

Artikel 21.

1. Afdelingen als bedoeld in artikel 20 onder c, die te zamen tot dezelfde gemeente behoren, vormen een organisatorisch verband onder de naam "federatie".
2. Alle leden die niet geschorst zijn hebben in de ledenvergadering van de federatie van de gemeente waarin zij woonachtig zijn ieder één stem.
3. In of bij het huishoudelijk reglement wordt geregeld wanneer bepalingen en regelingen voor afdelingen van gelijke toepassing zijn op federaties.

Artikel 22.

1. In iedere provincie wordt ten minste eenmaal per jaar een provinciale vergadering belegd.
2. Alle leden die niet geschorst zijn hebben in de vergadering van de provincie waarin zij woonachtig zijn ieder één stem.

Artikel 23.

De provinciale vergadering heeft als taak onder meer:

- a. het benoemen van een provinciaal bestuur ter behartiging van de belangen van GroenLinks op provinciaal niveau;
- b. het zorg dragen voor de deelname aan de verkiezing van de leden van Provinciale Staten;
- c. het beoordelen van het beleid van de fractie van GroenLinks in Provinciale Staten.

VI - PARTIJBESTUUR, VERTEGENWOORDIGING

Artikel 24.

1. Het partijbestuur is het bestuur van de Vereniging.
2. Omvang en samenstelling van het partijbestuur worden geregeld in of bij het huishoudelijk reglement.

Artikel 25.

1. Het partijbestuur wordt door het Congres benoemd, voor een periode van drie jaren. De wijze van kandidaatstelling en verkiezing en vervulling van tussentijdse vacatures wordt geregeld in of bij het huishoudelijk reglement.
2. In tussentijdse vacatures kan ook door de partijraad worden voorzien.
3. Een bestuurslid kan, ongeacht de periode waarvoor zij/hij is benoemd, te allen tijde door het Congres worden ontslagen.
4. Niemand kan langer dan zes jaren achtereen lid zijn van het partijbestuur.

Artikel 26.

De leden van het partijbestuur dragen zorg dat in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht steeds worden ingeschreven: naam, voornamen, adres, woonplaats, geboortedatum en functie van elk lid van het partijbestuur.

Artikel 27.

De Vereniging wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door twee leden van het partijbestuur.

Artikel 28.

Het partijbestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, en tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de Vereniging zich als borg of hoofdelijk schuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt, mits na voorafgaande goedkeuring door het Congres of door de partijraad.

VII - JAARVERSLAG, JAARREKENING EN BEGROTING

Artikel 29.

1. Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het partijbestuur is verplicht tot het houden van zodanige aantekeningen omtrent de vermogenstoestand van de Vereniging, dat daaruit te allen tijde haar rechten en verplichtingen kunnen worden gekend.
3. Het partijbestuur brengt op een Congres uiterlijk in de maand juni na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door het Congres, een jaarverslag uit over de gang van zaken in de Vereniging en over het gevoerde beleid. Het partijbestuur legt de balans en de staat van baten en lasten met een toelichting ter goedkeuring aan het Congres over.
4. Deze stukken worden ondertekend door de bestuursleden; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt. Goedkeuring van deze stukken door het Congres strekt tot decharge van het partijbestuur.
5. Het partijbestuur is verplicht de in de vorige leden bedoelde bescheiden tien jaren lang te bewaren.

Artikel 30.

Het partijbestuur draagt jaarlijks zorg voor het opstellen van de begroting, uiterlijk in september van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar. De begroting wordt ter goedkeuring aan het Congres voorgelegd.

Artikel 31.

Het Congres benoemt jaarlijks een kascontrolecommissie van ten minste twee leden, die geen deel mogen uitmaken van het partijbestuur. De commissie onderzoekt de jaarrekening en brengt aan het Congres verslag van haar bevindingen uit.

VIII - PARTIJRAAD

Artikel 32.

1. De Vereniging kent een partijraad.
2. De taken van de partijraad zijn onder meer:
  - a. de controle op het beleid van de fracties van GroenLinks in de Eerste en in de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de delegatie in het Europese Parlement;
  - b. de controle op het beleid van het partijbestuur, onverminderd de bevoegdheid van het Congres.

Artikel 33.

1. De leden van de partijraad worden gekozen voor een zittingsperiode van twee jaren, volgens regelingen die worden getroffen in of bij het huishoudelijk reglement.
2. Een lid van de partijraad is verantwoording verschuldigd aan de vergadering die haar/hem heeft gekozen.
3. In of bij het huishoudelijk reglement kunnen regelingen worden getroffen inzake plaatsvervangende leden van de partijraad.

IX - WERKGROEPEN

Artikel 34.

1. Binnen de Vereniging bestaan werkgroepen.
2. Een werkgroep is een zelforganisatie van mensen binnen de Vereniging op grond van een gedeelde belangstelling voor een thematiek of op grond van een door hen als gemeenschappelijk ervaren kenmerk, dat overeenstemt met door de Vereniging nagestreefde emancipatie en/of bestreden discriminatie. Een werkgroep kan tevens worden gevormd door mensen die zich specifiek voelen aangetrokken door één van de inspiratiebronnen van GroenLinks en zich daarop nader willen bezinnen.

X - GESCHILLENCOMMISSIE

Artikel 35.

1. Er is een geschillencommissie, waarin geen leden van het partijbestuur zitting kunnen hebben, met als taak:
  - a. het trachten te bemiddelen bij aan haar voorgelegde geschillen tussen enerzijds een of meer leden en anderzijds een partijorgaan (anders dan het Congres);
  - b. het trachten te bemiddelen bij aan haar voorgelegde geschillen tussen partijorganen (anders dan het Congres) onderling;
  - c. het doen van uitspraken bij geschillen als onder a en b bedoeld, mits ten minste één van de bij het geschil betrokken leden of organen daarom schriftelijk heeft gevraagd; aan het doen van een uitspraak gaat een bemiddelingspoging door de geschillencommissie vooraf;
  - d. het overigens doen van uitspraken, na voldoende hoor en wederhoor, in gevallen die in of krachtens deze statuten aan haar zijn opgedragen.
2. De commissie stelt haar werkwijze vast in een protocol.
3. Tenzij dat bij of krachtens deze statuten is bepaald, staat van uitspraken van de geschillencommissie geen beroep open, onverminderd de gang naar de rechter.
4. Dit artikel is niet van toepassing in gevallen waarvoor in het huishoudelijk reglement een uitzondering is gemaakt.

XI - BESLUITVORMING; HERSTEMMING

Artikel 36.

1. Het in de vergadering van een orgaan van de partij uitgesproken oordeel van de voorzitter van die vergadering omtrent de uitslag van een stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voor zover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel.
2. Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het oordeel van de voorzitter de juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, indien een stemgerechtigde aanwezige dit verlangt. Door deze nieuwe stemming vervallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming.

XII - HUISHOUDELIJK REGLEMENT EN OVERIGE REGLEMENTEN

Artikel 37.

1. Het Congres stelt een huishoudelijk reglement vast, dat geen bepalingen mag bevatten die in strijd zijn met de wet of deze statuten.
2. In het huishoudelijk reglement wordt geregeld hetgeen krachtens deze statuten in het huishoudelijk reglement geregeld moet worden, en voorts al datgene waarvan regeling in of bij huishoudelijk reglement gewenst wordt.
3. Het huishoudelijk reglement kan worden gewijzigd door het Congres of de partijraad.
4. Tenminste twee weken vóór het Congres of de partijraad wordt door het partijbestuur of door degenen die het Congres of de partijraad bijeenroepen, aan de afdelingen en de stemgerechtigde congresdeelnemers (respectievelijk partijraadsleden) meegedeeld dat een voorstel tot wijziging van de reglementen zal worden behandeld. De voorgedragen wijziging wordt woordelijk opgenomen in de congresstukken (respectievelijk partijraadsstukken).
5. De partijraad kan besluiten een voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement te verplaatsen naar het Congres indien zij van mening is dat het voorstel op het Congres behandeld dient te worden.
6. Wijzigingen in het huishoudelijk reglement treden in werking per de eerste dag van de kalendermaand volgend na de datum van het besluit, tenzij bij het besluit de inwerkingtreding anders is geregeld.

Artikel 38.

1. Onderdelen en organen van de Vereniging die eigen reglementen opstellen, leggen de reglementen en wijzigingen daarin ter goedkeuring voor aan het partijbestuur.
2. Deze reglementen mogen niet in strijd zijn met de wet, deze statuten of het huishoudelijk reglement.

XIII - STATUTENWIJZIGING EN ONTBINDING

Artikel 39.

1. Deze statuten kunnen worden gewijzigd door het Congres.
2. Ten minste twee weken vóór het Congres wordt door het partijbestuur of door degenen die het Congres bijeenroepen, aan de afdelingen en de stemgerechtigde congresdeelnemers meegedeeld dat een voorstel tot wijziging van de statuten zal worden behandeld. De voorgedragen wijziging wordt woordelijk opgenomen in de congresstukken.
3. Een besluit tot statutenwijziging behoeft ten minste twee derden van de uitgebrachte stemmen. Hetzelfde geldt voor voorstellen tot amendering van het voorstel tot statutenwijziging.
4. De wijziging treedt niet in werking dan nadat hiervan een notariële akte is opgemaakt.

Artikel 40.

1. Op een besluit tot ontbinding van de Vereniging is het bepaalde in artikel 39 leden 1 tot en met 3 van gelijke toepassing.
2. De Vereniging blijft na haar ontbinding voortbestaan voor zover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is.
3. De vereffening geschiedt door het partijbestuur of door vereffenaars, die door het Congres zijn aangewezen.
4. De vereffenaars dragen er zorg voor, dat van de ontbinding van de Vereniging inschrijving geschiedt in het register, bedoeld in artikel 26 lid 3.
5. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht.
6. Een eventueel batig saldo van de ontbonden Vereniging wordt besteed volgens een besluit van het Congres.
7. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden Vereniging gedurende dertig jaar berusten onder de jongste vereffenaar.

XIV - SLOTBEPALINGEN

Artikel 41.

Verschillen van mening over de uitleg van deze statuten of van het huishoudelijk reglement worden tot het doen van een bindende uitspraak voorgelegd aan de geschillencommissie, zonder beroepsmogelijkheid.

Artikel 42

1. In zeer bijzondere omstandigheden waarbij de toepassing van bepalingen in de statuten of het huishoudelijk reglement tot onbillijkheden van zwaarwegende aard zou leiden, kan het partijbestuur op verzoek van belanghebbende(n) van de bepalingen afwijken.
2. Afwijkingen van de bepalingen van de statuten of het huishoudelijk reglement worden gemotiveerd meegedeeld aan de partijraad.

Artikel 43.

In alle gevallen waarin de wet, de statuten en de reglementen niet voorzien, beslist het partijbestuur.
Het partijbestuur doet van toepassing van dit artikel mededeling aan de partijraad.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT GROENLINKS

zoals in gewijzigde vorm vastgesteld door het congres van 7 maart 2009

I - PARTICIPATIE

Artikel 1.

1. Uitgangspunt bij de samenstelling van alle partijorganen, vertegenwoordigingen en door organen van de partij ingestelde commissies van GroenLinks is dat het aandeel van zowel vrouwen als migranten in ieder geval overeenkomt met hun aandeel in de bevolking. Voor het aandeel van vrouwen betekent dit dat gestreefd moet worden naar "ten minste de helft"; voor het aandeel van migranten wordt gekeken naar het lokale, regionale c.q. landelijke aandeel.
2. Indien wordt afgeweken van het in lid 1 genoemde uitgangspunt, zal het orgaan dat verantwoordelijk is voor de desbetreffende kandidaatstelling, daarover uitdrukkelijke verantwoording verschaffen aan het orgaan dat voor de benoeming of verkiezing verantwoordelijk is.

II - CONGRES

■ CONGRESPRESIDIUM

Artikel 2.

1. Het congrespresidium bestaat uit een door het Congres op voorstel van de partijraad vast te stellen aantal leden van ten minste vijf en ten hoogste negen en wordt door het Congres gekozen in een blokstemming. Bevoegd tot kandidaatstelling zijn het zittende congrespresidium, de partijraad en 15 leden gezamenlijk. De partijraad brengt na raadpleging van het presidium aan het Congres een advies uit over de gestelde kandidaten.
2. Het partijbestuur benoemt uit zijn midden één persoon, die als adviserend lid aan het congrespresidium wordt toegevoegd.
3. Het congrespresidium legt jaarlijks verantwoording af aan de partijraad.

Artikel 3.

1. Het congrespresidium draagt zorg voor:
  - a. het voorzitterschap en het secretariaat van het Congres en van eventuele aparte secties van het Congres of zittingen anderszins;
  - b. de vaststelling van de dagorde van het Congres;
  - c. de samenstelling van de agenda en het tijdschema na overleg met het partijbestuur;
  - d. de organisatorische voorbereiding van het Congres na overleg met het partijbestuur;
  - e. het doen uitreiken van stemkaarten, stembiljetten, enz. aan stemgerechtigde congresdeelnemers;
  - f. het benoemen van een stembureau bestaande uit ten minste drie partijleden, die geen lid zijn van het partijbestuur en die niet kandidaat staan voor een functie waarover op het desbetreffende Congres gestemd wordt;
  - g. het doen van een voorstel aan het Congres voor de afhandeling van de agenda;
  - h. een zo rustig en ordelijk mogelijk verloop van de besluitvorming op het Congres;
  - i. het vaststellen van notulen van het Congres en het binnen vier weken na het Congres toezenden daarvan aan het partijbestuur.
2. Het congrespresidium zal aan het partijbestuur gevraagd en ongevraagd adviseren omtrent procedures, termijnen, enz. met betrekking tot het Congres.

■ STEMGERECHTIGDE CONGRESDEELNEMERS

Artikel 4.

1. Stemrecht op het Congres hebben die leden die zich tenminste een maand van te voren hebben aangemeld bij het partijbureau, behoudens in het in artikel 14 lid 3 van de statuten bedoelde geval.
2. De aldus opgegeven leden zijn stemgerechtigde congresdeelnemers.
3. Het partijbureau stelt minstens drie weken voor het Congres de afdelingsbesturen op de hoogte van de uit die afdeling afkomstige stemgerechtigde congresdeelnemers.

■ CONGRESSTUKKEN

Artikel 5.

1. Ter voorbereiding van een Congres geldt het volgende tijdschema:
  - a. zes maanden vóór het Congres dienen voorstellen voor de congresagenda bij het partijbestuur te zijn ingediend;
  - b. vijf maanden vóór het Congres worden inhoudelijke congresstukken aangeboden aan het partijbestuur;
  - c. uiterlijk veertien weken vóór het Congres worden de ontwerp-congresstukken in het ledenblad gepubliceerd dan wel in verkorte vorm samengevat. Indien en voorzover ontwerp-congresstukken in verkorte vorm worden gepubliceerd worden zij integraal aan de afdelingen toegezonden en aan partijleden die zich als congresdeelnemer aanmelden, alsmede op aanvraag aan andere partijleden;
  - d. uiterlijk tien weken vóór het Congres vindt behandeling van de congresstukken plaats in de afdelingen;
  - e. uiterlijk tien weken vóór het Congres kunnen amendementen bij het partijbestuur worden ingediend;
  - f. uiterlijk twee weken vóór het Congres wordt de congreskrant waarin de te behandelen congresstukken zijn opgenomen, in het ledenblad gepubliceerd of op andere wijze ter kennis gebracht van ten minste de stemgerechtigde congresdeelnemers.
2. De partijraad kan afwijkingen van het tijdschema goedkeuren.
3. Het Congres kan besluiten voorstellen en amendementen te behandelen, waarvoor het tijdschema van lid 1 sub c t/m f niet is gevolgd en waarvoor de partijraad ook geen afwijkingen heeft goedgekeurd. Dit geldt uitsluitend voor onderwerpen die voldoen aan twee vereisten tezamen:
  - a. het onderwerp is pas kort vóór het Congres als eventueel te behandelen onderwerp bekend geworden, zodat tijdige indiening niet mogelijk was, en
  - b. het onderwerp is spoedeisend en kan dus geen uitstel lijden.
4. De verantwoording van de fracties in de Eerste en de Tweede Kamer, van de delegatie in het Europese Parlement en van het partijbestuur en eventuele andere niet amendeerbare stukken worden uiterlijk twee weken vóór het Congres in het ledenblad gepubliceerd of op andere wijze ter kennis gebracht van ten minste de stemgerechtigde congresdeelnemers.
5. Dit artikel is niet van toepassing voor een extra Congres als bedoeld in artikel 14 lid 2 of lid 3 van de statuten.

Artikel 6.

Voorstellen, amendementen, moties en actuele moties kunnen worden ingediend door een afdeling, het partijbestuur, een landelijke werkgroep zoals bedoeld in artikel 100, of ten minste vijftien partijleden gezamenlijk.

Artikel 7.

1. Amendementen op congresstukken worden door of namens het partijbestuur en het congrespresidium ingedeeld in de volgende categorieën:
  - categorie 1: betreft amendementen die van ondergeschikte betekenis zijn, slechts kleine veranderingen voorstellen of zuiver redactioneel van aard zijn;
  - categorie 2: betreft amendementen die wel op verschillen duiden, maar niet leiden tot herziening op hoofdpunten van het voorliggende congresstuk;
  - categorie 3: betreft amendementen die beogen wezenlijke veranderingen aan te brengen in het voorliggende congresstuk.
2. Er is een categorie-beroepscommissie, bestaande uit drie leden, die geen lid zijn van het partijbestuur of van het congrespresidium. De leden van deze commissie worden gekozen door het Congres, op voordracht van het partijbestuur.
3. Deze beroepscommissie heeft tot taak bij de voorbereiding van het eerstvolgende Congres uitspraken te doen over aan haar voorgelegde bezwaren tegen de categorie-indeling van amendementen zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel.

Artikel 8.

1. Uiterlijk zeven weken vóór het Congres deelt het congrespresidium aan de betrokken indieners mee, welke amendementen zijn ingedeeld in categorie 1 en wat het voorstel van het partijbestuur is tot overneming of verwerping van deze amendementen.
2. Bij bezwaar van de indiener, ingediend bij de categorie-beroepscommissie uiterlijk vijf weken vóór het Congres, kan een amendement door die commissie worden verplaatst naar een andere categorie. Het congrespresidium zorgt ervoor dat de gewijzigde indeling in de congreskrant wordt opgenomen. Wanneer het amendement oorspronkelijk was ingedeeld in categorie 1, dan wordt het voorstel van het partijbestuur tot overneming of verwerping weggelaten.
3. Met toepassing van het bepaalde in artikel 35 lid 4 van de statuten staat van uitspraken van de categorie-beroepscommissie geen beroep open op de geschillencommissie.

Artikel 9.

1. Het partijbestuur publiceert alle amendementen met de categorie-indeling en met zijn kanttekeningen van "voors" of "tegens". Bij amendementen, ingedeeld in categorie 1 vermeldt het partijbestuur zijn voorstel tot overneming of tot verwerping.
2. Amendementen behorend tot categorie 1 worden zonder discussie op het Congres in het voorliggende congresstuk hetzij overgenomen hetzij niet verwerkt, overeenkomstig het daarbij vermelde voorstel van het partijbestuur.
3. De in categorie 2 ingedeelde amendementen komen afzonderlijk in stemming na toelichting van de indieners en van het partijbestuur, echter zonder discussie in het Congres.
4. De in categorie 3 ingedeelde amendementen komen afzonderlijk in stemming na eventuele discussie in het Congres.

Artikel 10.

1. Tot tien dagen vóór het Congres kunnen moties schriftelijk en ondertekend bij het congrespresidium worden ingediend.
2. Tot achtenveertig uur vóór de aanvang van het Congres kunnen schriftelijk en ondertekend amendementen worden ingediend op in de congreskrant opgenomen moties.
3. Tot twee uur na de aanvang van het Congres kunnen actuele moties schriftelijk en ondertekend bij het congrespresidium worden ingediend. Actuele moties moeten gaan over onderwerpen die voldoen aan de twee vereisten tezamen zoals bepaald in artikel 5 lid 3 van deze reglementen. Tot vier uur na de aanvang kunnen amendementen op deze moties schriftelijk en ondertekend bij het congrespresidium worden ingediend.

■ TOEGANG EN SPREEKRECHT

Artikel 11.

1. In beginsel hebben alle partijleden toegang tot het Congres en mogen alle partijleden aldaar het woord voeren.
2. Het congrespresidium deelt vooraf, in de congreskrant, aan elk agendapunt een bepaalde spreektijd toe. Het congrespresidium kan voorstellen tot afwijking daarvan doen.
3. Bij het toedelen van de beschikbare spreektijd zal het congrespresidium rekening houden met de gewenste verdeling van spreektijd over vrouwen en mannen.

■ EXTRA CONGRES ALS BEDOELD IN ARTIKEL 14 LID 3 VAN DE STATUTEN

Artikel 12.

1. Een extra Congres in het geval, bedoeld in artikel 14 lid 3 van de statuten, kan door de in dat artikel genoemde verzoekers worden bijeengeroepen door schriftelijke convocatie aan alle partijleden. Degenen die het Congres bijeenroepen leveren, na overleg met het partijbureau, de te verzenden stukken aan bij het partijbureau. Het partijbureau draagt zorg voor adressering en verzending.
2. De convocatie moet in elk geval vermelden:
  - a. de datum van het Congres (ten minste dertig dagen na verzending van de convocatie) en de plaats, het adres en het begintijdstip;
  - b. een verwijzing naar artikel 14 lid 3 van de statuten en een opgave van data en feiten, op grond waarvan dat artikellid van toepassing wordt geacht;
  - c. een aanduiding van het (de) te behandelen onderwerp(en);
  - d. een adres voor opgave van stemgerechtigde congresdeelnemers en de sluitingsdatum van de termijn daartoe (twee weken vóór de congresdatum);
  - e. een adres voor het verkrijgen van nadere informatie en eventuele stukken.
3. Tegelijk met de convocatie wordt een lijst van namen en woonplaatsen van degenen die het Congres bijeenroepen meegezonden.

Artikel 13.

1. In het in artikel 14 lid 3 van de statuten bedoelde geval wordt de aan het congrespresidium opgedragen zorgtaak behartigd door degenen die het extra Congres bijeenroepen, evenwel zonder de verplichting tot voorafgaand overleg met het partijbestuur.
2. Degenen die het extra Congres bijeenroepen dragen voorts zorg voor het opmaken van een presentielijst van stemgerechtigde congresdeelnemers met de namen en afdelingen van de congresdeelnemers en hun handtekeningen. Deze presentielijst, de opgaven van stemgerechtigde congresdeelnemers die van de afdelingen zijn ontvangen en de notulen van het Congres worden binnen een maand aan het partijbestuur verstrekt.

III - REFERENDUM

■ BESLUITVORMEND REFERENDUM

Artikel 14.

1. Het Congres kan besluiten tot het organiseren van een besluitvormend referendum. Het Congres stelt daartoe de vraagstelling vast en bepaalt twee of meer mogelijkheden tot beantwoording.
2. Op het congresbesluit tot het organiseren van een besluitvormend referendum zijn de bepalingen met betrekking tot de congresstukken en de besluitvorming door het Congres onverminderd van toepassing.

Artikel 15.

1. Het Congres draagt de organisatie van een referendum en de vaststelling van de uitslag op aan een ad hoc commissie bestaande uit een door het Congres vast te stellen oneven aantal leden, van ten minste vijf. Ten minste drie van hen worden door het Congres benoemd. Het partijbestuur benoemt uit zijn midden twee commissieleden, binnen twee weken na het congresbesluit.
2. Als het Congres geen commissie instelt, wordt het partijbestuur als zodanig geacht te zijn aangewezen.

Artikel 16.

1. Een referendum wordt schriftelijk gehouden onder alle partijleden. De leden krijgen ten minste vier weken de tijd om te antwoorden.
2. Ieder lid zal zelf het referendum beantwoorden. De beantwoording is anoniem.
3. Een lid dat blanco antwoordt of antwoordt met een antwoord dat niet voldoet aan de voorgeschreven mogelijkheden, telt mee voor de bepaling van de totale deelname; het antwoord wordt gerekend als zijnde "geen mening".

Artikel 17.

De uitkomst van een referendum wordt geacht een voor de partij geldend besluit te zijn, mits ten minste de helft van de leden heeft deelgenomen aan de beantwoording en de uitkomst door ten minste de helft van de deelnemende leden is gesteund.

■ CORRECTIEF REFERENDUM

Artikel 18.

1. Het Congres kan besluiten dat een door hem genomen besluit in een correctief referendum aan de partijleden wordt voorgelegd. Hangende de uitslag van het referendum wordt de uitvoering van het bedoelde genomen besluit geschorst.
2. Een voorstel aan het Congres om een correctief referendum te houden kan slechts in behandeling worden genomen indien:
  - a. het bedoelde genomen besluit dat volgens het voorstel aan een correctief referendum zal worden onderworpen, genomen is bij hoofdelijke stemming (= stemmen zijn geteld), waarbij het aantal voorstanders minder dan zeventig procent van het totaal aantal geldig uitgebrachte stemmen bedroeg;
  - b. het voorstel wordt gedaan binnen twee uur nadat het bedoelde genomen besluit werd genomen, maar uiterlijk vóór de sluiting van het Congres;
  - c. het aantal stemgerechtigde congresdeelnemers dat feitelijk aanwezig is op het moment dat het voorstel wordt gedaan, ten minste tweederde van het totale aantal stemgerechtigde congresdeelnemers is dat op het Congres als aanwezig is geregistreerd;
  - d. het voorstel wordt gesteund door ten minste dertig procent van de aanwezige stemgerechtigde congresdeelnemers;
  - e. de vraagstelling voor het voorgestelde correctief referendum zich beperkt tot het verwerpen van het bedoelde genomen besluit.
3. Op het congresbesluit tot het organiseren van een correctief referendum, zijn de bepalingen met betrekking tot de besluitvorming door het Congres onverminderd van toepassing.

Artikel 19.

1. Op een correctief referendum zijn de artikelen 15, 16 en 17 van gelijke toepassing.
2. Indien niet aan de in artikel 17 genoemde voorwaarden voor een geldend besluit wordt voldaan, wordt het geschorste congresbesluit uitgevoerd.

IV - VERKIEZINGSREGLEMENTEN

■ ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 20.

Alle leden hebben het recht zich beschikbaar te stellen voor functies die in of namens de partij worden vervuld.

Artikel 21.

Ieder lid kan zichzelf of een ander lid kandideren voor functies en vertegenwoordigingen op landelijk niveau mits de kandidaatstelling gesteund wordt door ten minste 15 leden.

Artikel 22.

Bevoegd tot kandidaatstelling voor de partijraad, waarvan de samenstelling is geregeld in de artikelen 94 en 95, zijn de leden in de desbetreffende afdeling c.q. provincie.

Artikel 23.

Bevoegd tot kandidaatstelling voor functies en vertegenwoordigingen op provinciaal, afdelings- en federatieniveau zijn alle individuele leden in de desbetreffende provincie, afdeling respectievelijk federatie.

Artikel 24.

Een bestuur bestaat uit ten minste drie leden.

Artikel 25.

De zittingsperiode van bestuursleden en leden van partijorganen waarvoor verkiezing of benoeming plaatsvindt, is twee jaar. Deze bepaling geldt niet voor de kascontrolecommissie en het partijbestuur, zoals genoemd in de statuten. De maximale aaneengesloten zittingsduur is zes jaar. Op afdelingsniveau kan door een gemotiveerd besluit van de ledenvergadering van de bepaling in de vorige zin worden afgeweken.

Artikel 26.

1. Tussentijdse vacatures in besturen en andere partijorganen waarvoor verkiezing of benoeming plaatsvindt, kunnen na een voorafgaande kandidaatstellingsprocedure worden vervuld door het bevoegde orgaan.
2. In geval van tussentijdse opvolging heeft de betrokkene zitting tot het einde van de oorspronkelijke zittingsperiode.

Artikel 27.

1. Bestuursleden kunnen alleen van hun functie worden ontheven door het orgaan dat hen heeft gekozen. De bevoegdheid om leden van het partijbestuur van hun functie te ontheffen is echter voorbehouden aan het Congres, ook wanneer zij ter vervulling van tussentijdse vacatures zijn gekozen door de partijraad.
2. Een besluit tot ontheffing kan slechts worden genomen indien een gemotiveerd voorstel hiertoe afzonderlijk voor een vergadering van het bevoegde orgaan is geagendeerd. De betrokkene wordt in de gelegenheid gesteld voorafgaand aan deze vergadering schriftelijk verweer te voeren en heeft tijdens de vergadering het recht mondeling toelichting te verstrekken.

Artikel 28

1. Een ieder die als kandidaat op een kandidatenlijst voor een functie als volksvertegenwoordiger staat, moet lid zijn van GroenLinks. Met kandidatenlijst wordt hier bedoeld de concept-kandidatenlijst die aan de ledenvergadering cq. het Congres wordt gepresenteerd.
2. Iedere volksvertegenwoordiger moet lid zijn van GroenLinks.
3. Van kandidaten voor vertegenwoordigende functies wordt verwacht dat zij een bereidverklaring ondertekenen waarin zij aangeven de verplichting op zich te nemen de zetel ter beschikking te stellen wanneer de ledenvergadering op het betrokken niveau daarom verzoekt of het lidmaatschap van de partij eindigt en tevens op de hoogte te zijn van de van toepassing zijnde afdrachtregeling.

Artikel 29.

1. De maximale zittingsduur van volksvertegenwoordigers bedraagt 12 jaar, resp. 15 voor Europarlementariërs in het desbetreffende orgaan.
2. Een volksvertegenwoordiger die de maximale zittingsduur bereikt in de loop van een zittingsperiode, houdt zitting tot deze periode is verstreken.
3. In bijzondere gevallen kan de ledenvergadering besluiten om een volksvertegenwoordiger voor een extra periode op de kandidatenlijst te plaatsen. Een dergelijk besluit wordt met de bijbehorende argumentatie schriftelijk gemeld aan het partijbestuur.
4. Als een volksvertegenwoordiger niet voor een extra termijn in aanmerking komt, kan zij/hij niet op de kandidatenlijst worden geplaatst, ook niet op een onverkiesbare plaats. De ledenvergadering kan niet besluiten om voor de tweede maal een volksvertegenwoordiger voor een extra periode op de kandidatenlijst te plaatsen, tenzij in de eerste extra periode minder dan 50 % van de zittingsperiode van het betreffende orgaan is vol gemaakt.

Artikel 30.

Bij tussentijdse vacatures in een vertegenwoordigend lichaam wordt de vacante plaats in beginsel ingenomen door de eerstvolgende kandidaat op de desbetreffende kandidatenlijst. Voor afwijking van deze regel is een gemotiveerd besluit van de ledenvergadering nodig.

Artikel 31.

1. Volksvertegenwoordigers kunnen alleen worden teruggeroepen door het orgaan dat belast is met de vaststelling van de kandidatenlijst voor het desbetreffende vertegenwoordigend lichaam.
2. Tot een terugroepingprocedure kan worden overgegaan als een volksvertegenwoordiger handelt in strijd met het vastgestelde verkiezingsprogramma of met andere duidelijk vaststaande hoofdlijnen van beleid, zich onttrekt aan de verantwoordingsplicht aan de ledenvergadering, slecht functioneert of anderszins het partijbelang schade toebrengt.
3. Wanneer de ledenvergadering van oordeel is dat één of meer van bovengenoemde omstandigheden zich voordoen, kan zij uitspreken dat het overweging verdient het vertrouwen in de betrokken volksvertegenwoordiger op te zeggen en het besluit tot terugroeping in stemming te brengen.
4. De ledenvergadering kan besluiten voorafgaand aan het voorgenomen terugroepingbesluit een bemiddelingscommissie te benoemen, die na toepassing van hoor en wederhoor verslag uitbrengt.
5. Het besluit tot terugroeping van een volksvertegenwoordiger moet worden genomen in een tweede, speciaal daartoe uitgeschreven vergadering. De betrokkene wordt in de gelegenheid gesteld voorafgaand aan deze vergadering schriftelijk verweer te voeren en heeft tijdens de vergadering het recht mondeling toelichting te verstrekken.
6. Bij terugroeping van een lid van de Eerste Kamer, de Tweede Kamer of het Europese Parlement vervalt de verplichting dat de ledenvergadering (i.c. het Congres) eerst een uitspraak moet doen als bedoeld onder 3. In dat geval komen de onder 3 en 4 genoemde bevoegdheden toe aan het partijbestuur.
7. Bij hun bereidverklaring verplichten kandidaten zich via een schriftelijke verklaring hun zetel ter beschikking te stellen wanneer het bevoegde orgaan daartoe krachtens bovenstaande terugroepingprocedure heeft besloten. Het niet nakomen van deze verplichting is grond voor roeyement zoals bepaald in artikel 11 van de statuten.
8. Over voornemen en besluit tot terugroeping zoals bepaald in lid 3 en 5 wordt schriftelijk gestemd. Blanco stemmen tellen mee voor het bepalen van de kiesdeler van de stemming.

Artikel 32.

Beslissingen over het deelnemen aan verkiezingen voor een vertegenwoordigend lichaam en over eventuele samenwerking met andere partijen worden genomen door de desbetreffende ledenvergadering.

■ UITZONDERLIJKE SITUATIES

Artikel 33.

In uitzonderlijke situaties kan de partijraad afwijkingen van de voorgeschreven verkiezingsprocedure goedkeuren.

Artikel 34.

Van de termijnen die in de verkiezingsreglementen zijn voorgeschreven, mag in geval van vervroegde verkiezingen voorzover nodig worden afgeweken.

Artikel 35.

1. Op het moment dat een Kabinet zijn ontslag aanbiedt of anderszins naar het oordeel van het landelijk bestuur rekening gehouden moet worden met tussentijdse verkiezingen voor de Tweede Kamer, wordt onmiddellijk de kandidaatstelling voor Tweede Kamerverkiezingen geopend.
2. De kandidaatstelling sluit tien dagen nadat het Koninklijk Besluit tot ontbinding van de Tweede Kamer bekend wordt gemaakt.

■ KANDIDATENLIJSTEN

Artikel 36.

1. De partijraad stelt, op basis van een voorstel van het partijbestuur, het profiel en de criteria voor landelijke kandidatenlijsten vast. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende blokken op de verkiezingslijst.
2. De partijraad besluit op voorstel van het partijbestuur over de lengte van de lijst en de onderverdeling in verschillende blokken. De blokken bestaan uit:
  - blok 1: de lijsttrekker
  - blok 2: de naar verwachting verkiesbare kandidaten die in staat moeten zijn om in een (relatief) kleine fractie te opereren
  - blok 3: de naar verwachting verkiesbare kandidaten die in staat moeten zijn om in een (relatief) grotere fractie te opereren
  - blok 4: opvolgingskandidaten
  - blok 5: overige kandidaten.
3. De partijraad bepaalt het aantal namen dat als eerste voorkomt op alle per kieskring in te dienen lijsten (zogenaamde kopplaatsen).
4. De verkiezing voor de kopplaatsen geschiedt door het Congres en het lijsttrekkerreferendum. De partijraad stelt vast over welk aantal kopplaatsen afzonderlijk per plaats wordt gestemd. Voor de invulling van de overige plaatsen wordt een blokstemming gehouden.
5. Per provincie of combinatie van provincies kan de door het Congres vastgestelde lijst van kopplaatsen met de namen van een aantal andere kandidaten worden aangevuld (zogenaamde regioplplaatsen) conform de procedure in artikel 37.

Artikel 37.

1. Het partijbestuur draagt zorg voor de vaststelling, inlevering en verbinding van de kandidatenlijsten, met inachtneming van de desbetreffende voorschriften uit de Kieswet.
2. Kandidatenlijsten kunnen worden aangevuld met regioplplaatsen. De namen van kandidaten op deze regioplplaatsen worden ingevuld onder verantwoordelijkheid van de provinciale ledenvergaderingen krachtens eigen procedures en worden uiterlijk op de dag van het verkiezingscongres schriftelijk meegedeeld aan het partijbestuur. Indien deze termijn wordt overschreden, kunnen de regioplplaatsen door het partijbestuur worden ingevuld.

■ KANDIDATENCOMMISSIES

Artikel 38.

1. Ter voorbereiding van de verkiezing van het partijbestuur en van de samenstelling van de kandidatenlijst voor Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement functioneren kandidatencommissies, die advies uitbrengen aan de leden en het Congres.
2. Deze commissies zijn, in aanvulling op het bepaalde in artikel 21, ook zelf bevoegd tot kandidaatstelling voor het desbetreffende orgaan.
3. De partijraad wordt in een vroeg stadium gelegenheid geboden om suggesties te doen voor leden van kandidatencommissies rekening houdend met diversiteit en geografische spreiding.
4. De leden van de kandidatencommissie worden gekozen door de partijraad. Het partijbestuur doet op basis van een groslijst een voorstel voor de samenstelling van de kandidatencommissie aan de partijraad onder de voorwaarde dat er voor de partijraad een keuzemogelijkheid is. De kandidatencommissie bestaat uit vijf tot zeven leden.

Artikel 39.

Een kandidatencommissie:

1. zorgt voor tijdige publicatie van een oproep tot kandidaatstelling in het ledenblad, waarbij ook de door de partijraad vast te stellen profiel en criteria worden gepubliceerd;
2. verifieert of er na sluiting van de kandidaatstellingstermijn voldoende kandidaten zijn en het aanbod voldoet aan de diversiteitseisen zoals genoemd in artikel 5 van de statuten;
3. werft actief kandidaten;
4. bevraagt alle kandidaten op kennis en vaardigheden en beoordeelt hun geschiktheid en integriteit;
5. informeert zich over het functioneren van de zittende fractie en haar individuele leden die kandidaat staan;
6. doet voor het lijsttrekkerschap een voordracht aan de leden zonder een voorkeur uit te spreken van alle (ten minste twee) door de commissie geschikt geachte kandidaten;
7. publiceert, na vertrouwelijke kennisgeving aan de betrokken kandidaten, haar oordeel met betrekking tot de geschiktheid van de kandidaten voor de verschillende blokken van de lijst conform artikel 36, lid 2;
8. is verantwoordelijk voor een faire competitie tussen kandidaten en draagt zorg voor de informatievoorziening over de kandidaten aan de leden;
9. doet zo nodig aanbevelingen per blok op basis van de door de partijraad vastgelegde profiel en criteria van de lijst als geheel. Deze aanbevelingen hebben geen betrekking op een specifieke plek binnen het blok maar zijn algemeen van aard;
10. zorgt ervoor dat alle vertrouwelijke gegevens van en over kandidaten na afloop van de interne verkiezingen worden vernietigd, met uitzondering van de bereidverklaringen en de door kandidatencommissies voor landelijke procedures verzamelde gegevens inzake integriteit van kandidaten. Deze gegevens worden bewaard voor een maximale periode van vijf jaar. De bewaartermijn wordt verlengd als kandidaten zich in een nieuwe procedure opnieuw kandidaat stellen. De informatie is slechts toegankelijk voor kandidatencommissies en de betrokken kandidaat;
11. stelt haar werkwijze vast in een protocol.

Artikel 40.

1. De kandidaat die door een landelijke kandidatencommissie ongeschikt is bevonden voor alle blokken van de lijst, is hiermee geen kandidaat meer, tenzij zijn of haar beroep gegrond is verklaard.
2. Kandidaten voor functies of vertegenwoordigingen op landelijk niveau kunnen tegen de beslissing in beroep gaan bij een door de partijraad ingestelde beroepscommissie zonder verdere beroepsmogelijkheid.
3. Voor de behandeling van dit beroep kiest de partijraad uit haar midden een commissie van 5 personen. De partijraad legt de verkiezing en werkwijze van deze commissie vast in een protocol.
4. Deelname aan de interne campagne staat open voor alle kandidaten die door de kandidatencommissie geschikt zijn bevonden en voor degenen die door de beroepscommissie van de partijraad alsnog zijn toegelaten als kandidaat conform lid 1.

Artikel 41.

1. De kandidatencommissie voor de verkiezing van het partijbestuur heeft behalve de in artikel 39 genoemde taken de opdracht om het Congres voor elke functie in het partijbestuur een keuze tussen ten minste twee kandidaten voor te leggen.
2. In bijzondere gevallen kan de commissie afwijken van de bepaling onder 1.

■ STEMMINGEN

Artikel 42.

Over personen wordt schriftelijk of elektronisch gestemd. Indien voor een plaats of functie van het congrespresidium of de geschillencommissie slechts één kandidaat beschikbaar is, kan deze bij acclamatie worden gekozen. Blanco stemmen tellen mee voor het bepalen van de uitslag van de stemming. De vergadering benoemt een stembureau van drie leden om de stemmingen te leiden en de uitslag ervan te bepalen.

Artikel 43.

Over zaken wordt gestemd met behulp van een stemkaart of, indien voor de desbetreffende vergadering geen stemkaarten zijn uitgereikt, bij handopsteken. Tenzij in de statuten of het huishoudelijk reglement anders is bepaald, wordt besloten bij meerderheid van stemmen. Besluitvorming bij acclamatie is toegestaan, tenzij ten minste één stemgerechtigd lid van de vergadering vraagt om hoofdelijke stemming. Onthoudingen tellen niet mee voor het bepalen van de uitslag van de stemming.

Artikel 44.

Om gekozen te zijn moet een kandidaat ten minste de helft van het aantal uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd, tenzij daarover elders in dit reglement een andere bepaling is opgenomen. Als bij de eerste stemming geen der kandidaten gekozen is, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met het hoogste aantal stemmen. Mocht ook bij herstemming geen van beide kandidaten de meerderheid van het aantal uitgebrachte geldige stemmen hebben behaald, is geen der kandidaten gekozen en wordt de vergadering geschorst. Vervolgens wordt opnieuw gestemd over deze niet-ingevulde plaats. Aan de stemming kunnen ook kandidaten deelnemen die niet eerder voor deze plaats kandidaat waren (maar al wel op de kandidatenlijst stonden) en alsnog daarvoor bewilligen. Als vervolgens niet een van de aan de stemming deelnemende kandidaten tenminste de helft van de stemmen krijgt, vindt er tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen een herstemming plaats. Bij de herstemming tussen de 2 kandidaten met de meeste stemmen is vervolgens de kandidaat met het hoogste aantal stemmen gekozen, ook als de verkozen niet ten minste de helft van de stemmen heeft behaald. Bij een gelijk aantal stemmen beslist het lot.

Artikel 45.

Bij de vaststelling van een kandidatenlijst wordt (behalve wanneer een blokstemming van toepassing is) per plaats gestemd, te beginnen met de eerste.

Artikel 46.

Bij een blokstemming voor de vaststelling van een kandidatenlijst zijn die kandidaten gekozen, die achtereenvolgens de meeste stemmen op zich hebben verenigd, tot het aantal te vervullen plaatsen bereikt is. Om in een blokstemming gekozen te zijn moet een kandidaat echter ten minste een derde van het aantal uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd. Als ten gevolge van deze bepaling niet alle vacante plaatsen vervuld kunnen worden, worden deze niet ingevuld.

Artikel 47.

Bij een blokstemming voor de verkiezing van een bestuur of een ander partijorgaan zijn die kandidaten gekozen, die achtereenvolgens de meeste stemmen op zich hebben verenigd, tot het aantal te vervullen plaatsen bereikt is. Om in een blokstemming gekozen te zijn moet een kandidaat echter ten minste een derde van het aantal uitgebrachte stemmen op zich hebben verenigd. Als ten gevolge van deze bepaling niet alle vacante plaatsen vervuld kunnen worden, volgt per niet vervulde plaats herstemming tussen de twee niet gekozen kandidaten die in de blokstemming het hoogst aantal stemmen hebben gekregen, en wel op de wijze zoals geregeld in artikel 44 vanaf de tweede volzin. Het bepaalde in de vorige zin blijft buiten toepassing indien het een stemming door de partijraad betreft ter vervulling van tussentijdse vacatures in het partijbestuur. Wanneer in die situatie in de eerste stemming te weinig kandidaten ten minste een derde van het aantal uitgebrachte stemmen hebben behaald, vindt herstemming plaats tussen de kandidaten en zijn degenen met de meeste stemmen gekozen.

Artikel 48.

Als bij een blokstemming voor de laatst beschikbare plaats op twee kandidaten een gelijk aantal stemmen is uitgebracht beslist het lot.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT TWEEDE KAMER

Artikel 49.

Het Congres waarop de kandidatenlijst wordt samengesteld, vindt plaats uiterlijk zes weken voor de dag van de kandidaatstelling, zoals bedoeld in de Kieswet. De datum van het verkiezingscongres wordt bepaald en tijdig gepubliceerd door het partijbestuur.

Artikel 50.

Ter voorbereiding van het verkiezingscongres geldt het volgende tijdschema:

1. Uiterlijk tien maanden voor het Congres voorziet de partijraad in:
  - a. verkiezing van de kandidatencommissie, zoals bedoeld in artikel 38;
  - b. vaststelling van de door deze commissie te hanteren kaders rond profiel, criteria en (waar van toepassing) de onderverdeling van de blokken zoals bedoeld in artikel 36.
2. De kandidatencommissie zorgt ervoor dat uiterlijk negen maanden voor het Congres in het ledenblad een oproep tot kandidaatstelling verschijnt, waarbij ook de door de partijraad vastgestelde profiel en criteria worden gepubliceerd.
3. Tot uiterlijk zeven maanden voor het Congres kunnen kandidaten gesteld worden bij de kandidatencommissie.
4. De kandidatencommissie publiceert uiterlijk drie maanden voor het Congres de groslijst met haar oordeel over de geschiktheid van kandidaten ten behoeve van de interne campagne.
5. De lijsttrekker wordt twee à drie maanden voor het congres gekozen door middel van een besluitvormend ledenreferendum.
6. Uiterlijk een maand voor het lijsttrekkerreferendum doet de commissie een voordracht aan de leden zonder een voorkeur uit te spreken van ten minste twee door de commissie geschikt geachte kandidaten.
7. Uiterlijk een maand voor het congres start de interne campagne voor de rest van de lijst.
8. De kandidatencommissie publiceert haar aanbevelingen uiterlijk bij de start van de interne campagne.

Artikel 51.

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de interne campagne van zowel lijsttrekker als de rest van de kandidatenlijst.
2. Het partijbestuur legt de regels voor de interne campagne vast in een protocol.

■ Lijsttrekkerreferendum

Artikel 52.

1. Om gekozen te worden heeft een kandidaat minimaal 50% van de uitgebrachte stemmen nodig.
2. Indien geen der kandidaten ten minste de helft van de uitgebrachte stemmen op zich weet te verenigen, vindt verkiezing plaats op het kandidatencongres.
3. Het referendum is slechts geldig wanneer tenminste 30 procent van de stemgerechtigde leden een stem heeft uitgebracht.
4. Indien er geen lijsttrekker door middel van het referendum verkozen is wordt de lijsttrekker gekozen op het congres.

Artikel 53.

1. Gestemd wordt door op het (elektronische) stembiljet een of meer kandidaten te noteren in volgorde van voorkeur. Op het stembiljet wordt de mogelijkheid gegeven blanco te stemmen. Een stembiljet geldt in eerste instantie als een stem van de eerste voorkeur. Een kandidaat met meer dan de helft van de geldige stemmen is gekozen.
2. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet wordt steeds de kandidaat met het geringste aantal biljetten afgewezen. Hebben tenminste twee kandidaten een zelfde geringste aantal biljetten, dan wordt door loting bepaald welke kandidaat wordt afgewezen. Elk van de biljetten voor de afgewezen kandidaat wordt toegekend aan de erop genoemde kandidaat van eerstvolgende voorkeur, die nog niet is afgewezen. Biljetten waarop geen

verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft van de niet uitgeputte stemmen is gekozen.

Artikel 54.

1. De partijraad benoemt een referendumcommissie die verantwoordelijk is voor vaststelling en bekendmaking van het tijdschema, het verloop van de stemming en de vaststelling van de uitslag.
2. De referendumcommissie legt de regels voor de stemprocedure en haar eigen werkwijze vast in een protocol.

■ Vaststelling kandidatenlijst

Artikel 55.

1. Voor de stemming op het congres wordt de lijst onderverdeeld in blokken zoals deze zijn vastgesteld door de partijraad conform artikel 36.
2. Kandidaten zijn slechts die personen die door de kandidatencommissie daarvoor als geschikt zijn beoordeeld of door de door de partijraad ingestelde beroepscommissie in de beroepsfase alsnog als kandidaat zijn aangemerkt.
3. Het kandidatencongres stelt de kandidatenlijst definitief vast.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT EERSTE KAMER

Artikel 56.

1. De artikelen 49 en 50 uit het Verkiezingsreglement voor de Tweede Kamer zijn bij de samenstelling van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer van overeenkomstige toepassing met uitzondering van het bepaalde in lid 5 en 6.
2. Bij de toepassing van artikel 50 worden alle termijnen genoemd in de leden 1, 2, 3, en 4 van dat artikel met één maand verminderd.

Artikel 57.

Het partijbestuur wijst de leden van de Provinciale Staten aan, die belast worden met de indiening van de kandidatenlijsten.

Artikel 58.

De leden van Provinciale Staten brengen hun stem uit op de eerste kandidaat van de ingediende lijst, tenzij het partijbestuur in verband met afspraken met andere partijen over overdracht van stemmen anders beslist.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT EUROPEES PARLEMENT

Artikel 59.

1. De artikelen 49 en 50 uit het Verkiezingsreglement voor de Tweede Kamer zijn bij de samenstelling van de kandidatenlijst voor het Europese Parlement van overeenkomstige toepassing.
2. Bij de toepassing van artikel 50 worden alle termijnen genoemd in de leden 1, 2, 3, 4, 5 en 6 van dat artikel met één maand verminderd.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT PROVINCIALE STATEN

Artikel 60.

De provinciale ledenvergadering waarop de kandidatenlijst wordt samengesteld, vindt plaats uiterlijk zes weken voor de dag van de kandidaatstelling, zoals bedoeld in de Kieswet. De datum van deze ledenvergadering wordt bepaald en tijdig gepubliceerd door het provinciaal bestuur.

Artikel 61.

Ter voorbereiding van de samenstelling van de kandidatenlijst geldt het volgende tijdschema:

1. Uiterlijk zeven maanden voor de ledenvergadering roept het provinciaal bestuur de leden in de provincie op kandidaten te stellen voor het lidmaatschap van Provinciale Staten.

2. Tot uiterlijk drie maanden voor de ledenvergadering kunnen de leden uit de provincie schriftelijk en ondertekend namen van kandidaten indienen bij het provinciaal bestuur.
3. Tot uiterlijk twee maanden voor de ledenvergadering hebben de gestelde kandidaten gelegenheid bij het provinciaal bestuur hun bereidverklaringsformulier in te dienen. Een kandidaat die niet reageert of de genoemde termijn overschrijdt wordt geacht niet te hebben bewilligd.
4. Uiterlijk tien dagen voor de ledenvergadering worden de gegevens van de kandidaten, eventueel aangevuld met een advies van het provinciaal bestuur, schriftelijk voorgelegd aan alle in de provincie woonachtige leden.

Ter uitvoering van de onder 1 t/m 4 genoemde bepalingen benoemt de provinciale ledenvergadering een kandidatencommissie.

Artikel 62.

1. De provinciale ledenvergadering bepaalt het aantal namen op de kandidatenlijst, met inachtneming van het maximum dat de Kieswet voorschrijft.
2. De provinciale ledenvergadering kan besluiten per kieskring verschillende lijsten in te dienen en/of onderscheid te maken tussen kop- en aanbevelingsplaatsen.
3. Voor de kopplaatsen wordt per plaats gestemd. De provinciale ledenvergadering kan besluiten voor de aanbevelingsplaatsen een blokstemming te houden.
4. Voor de onder 1, 2 en 3 bedoelde besluiten doet het provinciaal bestuur (of de kandidatencommissie, wanneer deze is ingesteld) een voorstel.

Artikel 63.

Het provinciaal bestuur draagt zorg voor de vaststelling, inlevering en verbinding van de kandidatenlijsten, met inachtneming van de desbetreffende voorschriften uit de Kieswet.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT (DEEL)GEMEENTERADEN

Artikel 64.

Ter voorbereiding van de samenstelling van de kandidatenlijst geldt het volgende tijdschema:

1. Uiterlijk zeven maanden voor de ledenvergadering roept het afdelingsbestuur de leden van de afdeling op kandidaten te stellen voor het lidmaatschap van de (deel)gemeenteraad.
2. Tot uiterlijk drie maanden voor de ledenvergadering kunnen de leden van de afdeling schriftelijk en ondertekend namen van kandidaten indienen bij het afdelingsbestuur.
3. Tot uiterlijk twee maanden voor de ledenvergadering hebben de gestelde kandidaten gelegenheid bij het afdelingsbestuur hun bereidverklaringsformulier in te dienen. Een kandidaat die niet reageert of de genoemde termijn overschrijdt wordt geacht niet te hebben bewilligd.
4. Uiterlijk tien dagen voor de ledenvergadering worden de gegevens van de kandidaten, eventueel aangevuld met een advies van het afdelingsbestuur, schriftelijk voorgelegd aan alle in de afdeling woonachtige leden.

Ter uitvoering van de onder 1 t/m 4 genoemde bepalingen benoemt de afdelingsledenvergadering een kandidatencommissie.

Artikel 65.

De artikelen 60 en 63 uit het Verkiezingsreglement voor de Provinciale Staten zijn bij de samenstelling van de kandidatenlijst voor de (deel)gemeenteraden van overeenkomstige toepassing.

Artikel 66.

1. De afdelingsledenvergadering bepaalt het aantal namen op de kandidatenlijst, met inachtneming van het maximum dat de Kieswet c.q. de desbetreffende gemeentelijke verordening voorschrijft.
2. De ledenvergadering kan besluiten onderscheid te maken tussen kop- en aanbevelingsplaatsen.
3. Voor de kopplaatsen wordt per plaats gestemd. De ledenvergadering kan besluiten voor de aanbevelingsplaatsen een blokstemming te houden.
4. Voor de onder 1, 2 en 3 bedoelde besluiten doet het afdelingsbestuur (of de kandidatencommissie, wanneer deze is ingesteld) een voorstel.

Artikel 67.

Bij gemeenteraadsverkiezingen komen binnen een federatie de in dit reglement genoemde taken en bevoegdheden toe aan de federatielidenvergadering respectievelijk het federatiebestuur.

Artikel 68.

In geval van gemeentelijke herindeling wordt ter uitvoering van bovengenoemde bepalingen een nieuwe afdeling of federatie gevormd.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT PARTIJBESTUUR

Artikel 69.

1. Bij de verkiezing van het partijbestuur is het bepaalde in artikel 50 van het Verkiezingsreglement voor de Tweede Kamer van overeenkomstige toepassing, met uitzondering van het bepaalde in lid 5 en 6.
2. Bij de toepassing van artikel 50 worden alle termijnen genoemd in de leden 1, 2, 3 en 4 van dat artikel met één maand verminderd.

Artikel 70.

Voor de verkiezing van leden van het partijbestuur wordt per plaats gestemd. Indien ook na herstemming geen der kandidaten ten minste de helft van de uitgebrachte stemmen op zich weet te verenigen, vindt een tweede herstemming plaats over de kandidaat met het hoogste aantal stemmen. Indien deze ook dan nog niet tenminste de helft van de uitgebrachte stemmen krijgt, blijft de plaats ongevuld.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT AFVAARDIGING EUROPESE FEDERATIE VAN GROENE PARTIJEN/ EUROPESE GROENE PARTIJ

Artikel 71.

1. De vaste delegatie van GroenLinks naar het congres van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij bestaat uit leden van partijbestuur, Tweede Kamer, Eerste Kamer en Europees Parlement die uit hoofde van hun functie verantwoordelijk zijn voor de contacten met de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij. Het partijbestuur beslist over de uiteindelijke samenstelling van de vaste delegatie.
2. De vaste delegatie wordt voor ieder congres aangevuld met tenminste drie extra leden die hiertoe door het Congres verkozen worden. Het partijbestuur beslist vóór het Congres met hoeveel extra leden de delegatie wordt aangevuld.
3. De leden van de aanvullende delegatie worden tegelijkertijd met de leden van het partijbestuur verkozen, voor de zittingsperiode van het zittende partijbestuur.
4. De leden worden verkozen door het Congres, op voordracht van de kandidatencommissie partijbestuur conform artikel 69 van dit reglement. De verkiezing van de leden van de delegatie verloopt overeenkomstig die van de leden van het partijbestuur, met inachtneming van het bepaalde onder lid 5.
5. Bij de verkiezing van de leden van de delegatie zoals bedoeld onder lid 4 zijn alleen die kandidaten gekozen wier benoeming niet strijdig is met de eisen die de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij stellen aan de samenstelling van de delegatie. Indien een kandidaat om deze reden niet wordt verkozen, is automatisch de kandidaat verkozen die aan de bovengenoemde eisen voldoet en de meeste stemmen van de tot dan toe niet verkozen kandidaten heeft, tot het aantal plaatsen in de delegatie is vervuld.
6. Wanneer de afgevaardigden verhinderd zijn voor een bijeenkomst van het congres, zijn zij gemachtigd om in overleg met het partijbestuur in hun naam een plaatsvervanger op te laten treden, met dien verstande dat deze vertegenwoordiging niet strijdig is aan de eisen zoals genoemd in lid 5. Zij dragen volledige verantwoordelijkheid voor wat hun plaatsvervanger in hun naam doet.

Artikel 72.

1. Het lid van het partijbestuur dat is belast met Europese zaken vertegenwoordigt het partijbestuur van GroenLinks in de raad van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij.
2. Indien GroenLinks recht heeft op een tweede (of derde) afgevaardigde krachtens de statuten van de Europese Federatie van Groene Partijen / de Europese Groene Partij wordt GroenLinks aanvullend door één (of meer) van de leden van de delegatie zoals benoemd in artikel 71 lid 2 vertegenwoordigd in de raad.
3. Het Congres wijst bij de verkiezing van de extra delegatielieden zoals benoemd in artikel 71 lid 2 en 3 aan wie van deze leden tevens de afgevaardigde(n) is (zijn) naar de raad.
4. Bij de verkiezing van het lid c.q. de leden van de delegatie zoals bedoeld onder lid 3 zijn alleen die kandidaten gekozen wier benoeming niet strijdig is met de eisen die de Europese Federatie

van Groene Partijen / de Europese Groene Partij stellen aan de samenstelling van de delegatie. Indien een kandidaat om deze reden niet wordt verkozen, is automatisch de kandidaat verkozen die aan de bovengenoemde eisen voldoet en de meeste stemmen van de tot dan toe niet verkozen kandidaten heeft, tot het aantal plaatsen in de delegatie is vervuld.

5. Wanneer de afgevaardigden verhinderd zijn voor een bijeenkomst van de raad, zijn zij gemachtigd om in overleg met het partijbestuur in hun naam een plaatsvervanger op te laten treden, met dien verstande dat deze vertegenwoordiging niet strijdig is aan de eisen zoals genoemd in lid 4. Zij dragen volledige verantwoordelijkheid voor wat hun plaatsvervanger in hun naam doet.

■ VERKIEZINGSREGLEMENT OVERIGE BESTUREN

Artikel 73.

In de verkiezing van besturen op provinciaal, federatie- en afdelingsniveau wordt door de desbetreffende ledenvergaderingen volgens eigen procedures voorzien, met inachtneming van hetgeen in dit hoofdstuk onder "Algemene bepalingen" en "Stemmingen" is voorgeschreven.

V - AFDELINGEN

Artikel 74.

De afdelingsgrenzen worden bepaald door het partijbestuur na overleg met de betrokken leden.

Artikel 75.

Het hoogste orgaan van de afdeling is de afdelingsledenvergadering (ALV), die wordt gevormd door de aanwezige leden van de afdeling. Besluiten van de ALV zijn bindend voor de overige organen van de afdeling.

Artikel 76.

1. Het afdelingsbestuur schrijft ten minste tweemaal per jaar een ALV uit.
2. Aan de leden wordt ten minste tien dagen van te voren de agenda bekendgemaakt.
3. Op verzoek van ten minste vijf procent van de leden wordt door het afdelingsbestuur op een termijn van ten hoogste drie weken een ALV bijeengeroepen.
4. Voldoet een afdelingsbestuur niet aan het bepaalde in lid 1 tm. 3, dan neemt het desbetreffende provinciaal bestuur tijdelijk deze verplichtingen over, tot aan het bepaalde wordt voldaan door het afdelingsbestuur. Indien het afdelingsbestuur langer dan een jaar in gebreke blijft, is artikel 80 van toepassing.

Artikel 77.

Ten minste éénmaal per jaar:

1. beoordeelt de ALV aan de hand van schriftelijke beleidsverslagen het gevoerde en te voeren beleid van het afdelingsbestuur en de gemeenteraadsfractie c.q. de deelgemeenteraadsfractie;
2. stelt de ALV de begroting van het komende boekjaar vast;
3. stelt de ALV, mede aan de hand van een schriftelijk verslag van de kascontrolecommissie, de jaarrekening van het voorgaande boekjaar van de afdeling vast;
4. kiest de ALV de leden van het afdelingsbestuur, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende bestuursleden is verstreken;
5. kiest de ALV, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende leden is verstreken, een uit ten minste drie leden bestaande kascontrolecommissie.
6. kiest de ALV, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende leden is verstreken, de afgevaardigden in de partijraad.

Artikel 78.

Met inachtneming van het bepaalde in artikel 74 kan door ten minste zeven leden een nieuwe afdeling worden opgericht. Om zelfstandig te kunnen voortbestaan dient de afdeling een jaar na oprichting ten minste vijftien leden te tellen.

Artikel 79.

Onverminderd de voorgaande bepalingen dient een afdeling bij haar werkzaamheden te voldoen aan de volgende minimumvoorwaarden:

1. het manifesteren van GroenLinks ter plaatse;
2. in principe deelnemen aan binnen het afdelingsgebied uitgeschreven verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen;
3. jaarlijks de door de ALV goedgekeurde begroting voor het lopende jaar en jaarrekening over het voorafgaande jaar vóór 15 april opsturen aan het partijbestuur;
4. een moment organiseren, waarop leden samen het landelijke Congres voorbereiden;
5. zorgen dat van een afdeling ten minste twee leden naar het Congres gaan

Artikel 80.

Voldoet een afdeling niet aan de in de artikelen 78 en 79 opgenomen bepalingen of voorziet het afdelingsbestuur ondanks de interventie van het provinciaal bestuur binnen een jaar niet aan het bepaalde in artikel 76 lid 1 tm. 3, dan kan het partijbestuur besluiten tot wijziging van de afdelingsgrenzen in het betrokken gebied, na overleg met de betrokken leden.

VI - FEDERATIES

Artikel 81.

De federatie is verantwoordelijk voor het optreden van GroenLinks in de gemeente, voorzover dat optreden wordt vereist door een belang dat de afdelingsgrenzen overstijgt.

Artikel 82.

Op federaties zijn van overeenkomstige toepassing de bepalingen in de artikelen 76 en 77, waarbij voor afdelingsbestuur gelezen wordt federatiebestuur en voor afdelingsledenvergadering federatiele-
denvergadering (FLV).

Artikel 83.

De FLV stelt na goedkeuring door de betrokken afdelingsledenvergaderingen een federatiereglement vast, waarin ten minste staat omschreven welke de bevoegdheden zijn die door de afdelingen aan de federatie zijn overgedragen.

VII - PROVINCIES

Artikel 84.

Het hoogste orgaan van de provincie is de provinciale ledenvergadering (PLV), die wordt gevormd door de aanwezige leden van de provincie. Besluiten van de PLV zijn bindend voor de overige organen van de provincie.

Artikel 85.

1. Het provinciaal bestuur schrijft ten minste éénmaal per jaar een PLV uit.
2. Aan de leden wordt ten minste veertien dagen van tevoren de agenda bekendgemaakt.
3. Op verzoek van ten minste vijf procent van de leden of van een afdeling wordt door het provinciaal bestuur op een termijn van ten hoogste vier weken een PLV bijeen geroepen.

Artikel 86.

Ten minste éénmaal per jaar:

1. beoordeelt de PLV aan de hand van schriftelijke beleidsverslagen het gevoerde en te voeren beleid van het provinciaal bestuur, de Statenfractie en de afvaardiging naar de partijraad, voorzover die gekozen is op grond van artikel 95 lid 4 en 6;
2. stelt de PLV de begroting van het komende boekjaar vast;
3. stelt de PLV, mede aan de hand van een schriftelijk verslag van de kascontrolecommissie, de jaarrekening van het voorgaande boekjaar van de afdeling vast;
4. kiest de PLV, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende leden is verstreken, een uit ten minste drie leden bestaande kascontrolecommissie;
5. kiest de PLV de leden van het provinciaal bestuur, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende bestuursleden is verstreken;

6. kiest de PLV, voorzover er vacatures zijn en/of de zittingstermijn van de zittende leden is verstreken, de afvaardiging naar de partijraad zoals bedoeld in artikel 95 lid 4 en 6.

Artikel 87.

Het provinciaal bestuur heeft tot taak:

1. de organisatie en voorbereiding van PLV's;
2. het stimuleren van de oprichting van afdelingen binnen de provincie;
3. het zo nodig op verzoek ondersteunen van afdelingen en bemiddelen bij conflicten;
4. het tijdelijk overnemen van de taken van een afdelingsbestuur dat in gebreke blijft zoals bepaald in artikel 76 lid 4;
5. het betrekken van afdelingen bij provinciaal-politieke activiteiten;
6. het organiseren van de kandidaatstelling en verkiezingscampagne voor de Provinciale Statenverkiezingen.

VIII - PARTIJBESTUUR

Artikel 88.

Het partijbestuur heeft, onverminderd de in de statuten genoemde taken, tot taak:

1. namens de partij op te treden en de algemene leiding op zich te nemen;
2. de werkzaamheden van de partij te coördineren;
3. de besluiten van het Congres uit te voeren;
4. beleid te ontwikkelen op basis van de congresbesluiten;
5. de afdelingen, federaties en provincies te stimuleren en daartoe de nodige politieke en organisatorische initiatieven te nemen.

Artikel 89.

1. Het partijbestuur bestaat uit zeven leden.
2. Voor het partijbestuur bestaat een rooster van aftreden. Het partijbestuur stelt een rooster van aftreden op zodanig dat niet alle bestuursleden tegelijkertijd worden vervangen. De zittingstermijn (zonder herbenoeming) is nooit langer dan drie jaar. Het partijbestuur legt het rooster van aftreden ter goedkeuring voor aan de partijraad.
3. Verkiezing in het kader van dit rooster van aftreden geldt als reguliere verkiezing van een partijbestuur en gebeurt conform artikel 69 door het congres.

Artikel 90.

1. Het partijbestuur wordt gevormd door de voorzitter en zes leden die verantwoordelijk zijn voor inhoudelijke ontwikkeling, voor internationale contacten en –beleid, voor Europese contacten en –beleid, voor het financieel beleid, voor partijontwikkeling, voor publiciteit en campagnes en voor personeel en organisatie.
2. De leden van het partijbestuur worden in functie gekozen. De voorzitter is verantwoordelijk voor inhoudelijke ontwikkeling. Ter vervanging van de voorzitter kiest het Congres vervolgens één van de zes overige leden van het partijbestuur tevens tot vice-voorzitter. De leden die verantwoordelijk zijn voor het financieel beleid en voor publiciteit en campagnes zijn voor de wet respectievelijk penningmeester en secretaris.

Artikel 91.

De overige bestuursleden worden niet in functie gekozen. Het partijbestuur bepaalt in onderling overleg de verdere taakverdeling en doet daarvan mededeling aan de partijraad.

IX - PARTIJRAAD

Artikel 92.

De partijraad komt ten minste twee keer per jaar bijeen, of zoveel vaker als het partijraadsbestuur het nodig acht. De partijraad kan tevens bijeen worden geroepen op voorstel van:

- het partijbestuur;
- ten minste tien procent van de leden van de partijraad.

Artikel 93.

1. De partijraad kiest uit zijn midden een partijraadsbestuur van vijf personen.
2. Voor de verkiezing van het partijraadsbestuur wordt een blokstemming gehouden.
3. Het partijraadsbestuur organiseert en presideert de vergaderingen van de partijraad.

Artikel 94.

Leden van de partijraad zijn de afgevaardigden van de afdelingsledenvergaderingen. Het aantal leden van de partijraad bedraagt 80. Voor de verdeling van de zetels in de partijraad geldt een kiesdeler, die wordt berekend door het aantal leden van de partij te delen door 80. Eens in de twee jaar op 1 december stelt het partijbestuur deze kiesdeler vast en maakt het een verdeling van de partijraadszetels over de provincies naar rato van het aantal leden in die provincies.

Artikel 95.

1. De leden van de partijraad worden gekozen door de afdelingsledenvergaderingen voor een periode van twee jaar.
2. Elke afdeling die per 1 december één- of meermalen de kiesdeler behaalt, kan een dienovereenkomstig aantal afgevaardigden kiezen. De afdelingsvergaderingen kiezen tot 15 februari de afgevaardigden.
3. Afdelingen kunnen ten behoeve van de verkiezing van afgevaardigden in de partijraad samenwerking zoeken met andere afdelingen in dezelfde provincie. De afdeling Brussel kan hiertoe samenwerking zoeken met andere afdelingen in de Nederlandse provincies Limburg, Noord-Brabant of Zeeland en vice versa. Elke combinatie van afdelingen die door aldus samen te werken één of meermalen de kiesdeler behaalt, kan een dienovereenkomstig aantal afgevaardigden kiezen.
4. Wanneer er in eenzelfde provincie, na de verkiezing van de afgevaardigden in de partijraad door afdelingen en/of combinaties van afdelingen, minder afgevaardigden zijn gekozen dan het aantal waarop de desbetreffende provincie recht heeft, voorziet de provinciale ledenvergadering in de aanwijzing van de overige afgevaardigden. De provinciale ledenvergadering kiest de overige afgevaardigden vóór 1 mei van het volgende jaar.
5. De afdelingen en provincies regelen de wijze van verkiezing in hun eigen reglementen.
6. Een afdeling of combinatie van afdelingen die op grond van lid 2 of 3 van dit artikel één afgevaardigde in de partijraad heeft gekozen, heeft het recht ook een plaatsvervangend afgevaardigde te kiezen. Een afdeling of combinatie van afdelingen die op grond van lid 2 of 3 van dit artikel méér dan één afgevaardigde in de partijraad heeft gekozen, heeft het recht ook plaatsvervangende afgevaardigden te kiezen, met een maximum van twee. Deze bepaling is van overeenkomstige toepassing wanneer een provinciale ledenvergadering voorziet in de aanwijzing van overige afgevaardigden.

Artikel 96.

De partijraad heeft, onverminderd de in de statuten genoemde taken, de volgende taken en bevoegdheden:

- het doen van politieke uitspraken, al of niet op voorstel van het partijbestuur;
- het toezicht op uitvoering van de congresbesluiten tussen de Congressen door, waartoe zij het partijbestuur, de fracties in de Eerste en Tweede Kamer van de Staten-Generaal en de delegatie in het Europese Parlement controleert;
- het nemen van beslissingen in alle gevallen die het partijbestuur of het Congres aan de partijraad voorlegt, tenzij het zaken betreft die volgens de wet of de statuten van GroenLinks de bevoegdheid van een ander orgaan betreffen;
- het vaststellen van de jaarverslagen en de jaarrekening van de met de partij verbonden stichtingen en instellingen;
- het instellen van kandidatencommissies met het oog op de samenstelling van de lijsten voor de verkiezingen van de Eerste en de Tweede Kamer en het Europese Parlement en ten behoeve van verkiezingen van een nieuw partijbestuur.

Artikel 97.

Recht van amendement en motie hebben drie leden van de partijraad gezamenlijk. Het partijbestuur is bevoegd om moties in te dienen bij de partijraad.

Artikel 98.

In de partijraad kan niets in stemming komen wanneer minder dan dertig procent van de partijraadsleden aanwezig is.

X - GROENLINKS FORUM

Artikel 99.

1. Er bestaat een GroenLinks Forum als platform voor discussie over de hoofdlijnen van GroenLinkse politiek dat openstaat voor partijleden en voor niet-partijleden. Het Forum heeft een initiërende en opiniërende functie.
2. Het GroenLinks Forum heeft het recht om op hoofdlijnen richtinggevende uitspraken te doen. Deze uitspraken worden vervolgens ter fiattering voorgelegd aan de partijraad.
3. De bijeenkomsten van het Forum vinden ten minste één keer per jaar plaats en worden georganiseerd onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur.

XI – LANDELIJKE WERKGROEPEN

Artikel 100.

1. Onder "landelijke werkgroep" wordt verstaan een landelijk werkende groep, als bedoeld in artikel 34 van de statuten en als zodanig erkend door het partijbestuur en gemeld aan de partijraad.
2. De landelijke werkgroep werkt volgens een protocol dat na overleg met de werkgroepen door het partijbestuur wordt vastgesteld.
3. Een landelijke werkgroep regelt behoudens het bepaalde in lid 2 zelfstandig haar werkzaamheden.
4. Een landelijke werkgroep heeft op grond van artikel 6 het recht om voorstellen, amendementen en moties voor het Congres in te dienen.
5. Een landelijke werkgroep zal ten minste éénmaal per jaar een jaarverslag van haar activiteiten aan het partijbestuur toesturen.
6. Op verzoek van de groep wordt deze informatie ter bespreking geagendeerd door de partijraad.

XII - OVERIGE BEPALINGEN

■ DEELNAME AAN COLLEGE OF REGERING

Artikel 101.

Bij deelname aan een college van B & W of Gedeputeerde Staten of aan de regering woont een vertegenwoordiger van het op het desbetreffende niveau betrokken bestuur (afdelingsbestuur c.q. provinciaal bestuur c.q. partijbestuur) de interne onderhandelingsbesprekingen en de selectiegesprekken met de kandidaten bij. De vertegenwoordiger heeft een adviserende stem en voorziet de desbetreffende ledenvergadering tijdig van informatie.

■ OPENBAARHEID VAN VERGADERINGEN

Artikel 102.

1. In beginsel zijn alle vergaderingen openbaar. In vergaderingen kunnen partijleden het woord voeren met inachtneming van door de voorzitter van de vergadering te stellen regels.
2. Slechts wanneer vertrouwelijke zaken ter sprake zullen komen kan een vergadering, bij gemotiveerd besluit, de vergadering of een gedeelte van de vergadering besloten verklaren.

■ VERANTWOORDINGSPLICHT

Artikel 103.

Personen die in of namens de partij een functie vervullen, zijn verantwoording schuldig aan het orgaan dat hen heeft gekozen. De leden van het partijbestuur zijn echter - ongeacht door welk orgaan zij zijn gekozen - verantwoording schuldig aan het Congres en, tussen twee Congressen in, aan de partijraad.

■ ONVERENIGBAARHEID VAN FUNCTIES

Artikel 104.

Een lid kan niet tegelijkertijd vervullen:

1. meer dan één vertegenwoordigende functie;
2. een bestuurs- en vertegenwoordigende functie op hetzelfde niveau;
3. het lidmaatschap van partijbestuur en partijraad;
4. het lidmaatschap van de partijraad en een vertegenwoordigende functie op landelijk niveau;
5. het lidmaatschap van de kascontrolecommissie en het lidmaatschap van het bestuur of (steun)fractie op hetzelfde niveau;
6. een functie als werknemer in relatie tot bestuur of fractie en een functie in ditzelfde bestuur of fractie;
7. een functie als ambtsdrager en een bestuurs- of vertegenwoordigende functie op hetzelfde niveau;
8. functie als ambtsdrager en een vertegenwoordigende functie in een orgaan dat (indirect) invloed uitoefent op het door haar / hem te voeren beleid;
9. het lidmaatschap van een kandidatencommissie en het kandidaat zijn voor het orgaan waarvoor de commissie is ingesteld.

■ ONVERENIGBAARHEID VAN LIDMAATSCHAP

Artikel 105.

1. Het partijbestuur kan het lidmaatschap opzeggen, indien een lid zich kandidaat stelt voor een vertegenwoordigende functie voor een andere politieke groepering of zich anderszins profileert binnen een dergelijke groepering en indien de ledenvergadering op het betrokken niveau dat niet toelaatbaar acht.
2. Voor vertegenwoordigende functies op landelijk niveau beslist de partijraad over de onder 1 bedoelde toelaatbaarheid.

■ GESCHILLENCOMMISSIE

Artikel 106.

De geschillencommissie, die belast is met de uitvoering van het bepaalde in de artikelen 35 en 41 van de statuten, bestaat uit minimaal drie leden en een plaatsvervangend lid.

Artikel 107.

De leden van de geschillencommissie worden gekozen door het Congres, op voordracht van het partijbestuur.

Uitgave van GroenLinks
Postadres: Postbus 8008, 3508 RA Utrecht
Bezoekadres: Oudegracht 312 Utrecht
Telefoonnummer: 030 23 999 00

redactie: Hester van der Putte/Jacqueline Bot
maart 2009